

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ТАНЗИМИ АСЪОР ВА НАЗОРАТИ АСЪОР

(Қонуни ҶТ аз 20.06.2024 № 2075)

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро дар соҳаи танзими асър ва назорати асър муқаррар намуда, ҳуқуқи уҳдадорихои резидентҳо ва ғайррезидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро оид ба соҳибӣ, истифода ва ихтиёрдории сарватҳои асърӣ муайян менамояд (Қонуни ҶТ аз 20.06.2024 № 2075).

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- 1) Асър – пули миллии мамлакатҳои хориҷӣ.
- 2) Пули милли – сомонӣ, ки як воҳиди он ба 100 дирам баробар аст.
- 3) Сарватҳои асърӣ:

– асари хориҷӣ, коғазҳои қиматнок ва ҳуҷҷатҳои пардохтии бо асари хориҷӣ ифодаёфта;

– пули милли, коғазҳои қиматнок ва ҳуҷҷатҳои пардохтии бо пули милли ифодаёфта танҳо ҳангоми бо онҳо анҷом додани амалиёт байни резидентҳо ва ғайррезидентҳо ва ё байни ғайррезидентҳо.

4) Танзими асър – маҷмӯи чораҳои ҳуқуқэҷодкунӣ ва ташкилии мақомоти давлатӣ, ки асосҳои меъёрии ҳуқуқиро оид ба соҳибӣ, истифода ва ихтиёрдории сарватҳои асърӣ муқаррар менамоянд.

5) Назорати асър – маҷмӯи чораҳои меъёрӣ, маъмурӣ ва ташкилие, ки аз ҷониби мақомоти давлатӣ ва ё мақомоти дигари бо қонун ваколатдоршуда бо мақсади таъмини риояи тартиби иҷрои амалиёти асърӣ ва санҷиши онҳо анҷом дода мешаванд.

- 6) Амалиёти асърӣ:

– амалиёте, ки бо гузаштани ҳуқуқи моликият ва дигар ҳуқуқҳо ба сарватҳои асърӣ, инчунин бо истифодаи онҳо ҳамчун воситаи муомилот ва пардохт алоқаманд мебошанд;

– ба Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол, ворид ё ирсол намудани сарватҳои асърӣ;

– аз Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол, содир ё ирсол намудани сарватҳои асърӣ;

- кушодани суратҳисобҳои бонкӣ бо асари хориҷӣ.

7) Резидентҳо:

- шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои шаҳрвандоне, ки дар мамлакати хориҷӣ мутобиқи қонунгузори он мамлакат ҷойи истиқомати доимӣ доранд;

- шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки барои истиқомати доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуҷҷат доранд;

- шахсони ҳуқуқии мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсисшуда, филиалҳо, намояндагӣҳо ва воҳидҳои дигари онҳо дар хориҷи кишвар;

- намояндагӣҳои дипломатӣ, консулӣ, тиҷоратӣ ва дигар намояндагӣҳои расмӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷи кишвар;

- Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ ҳангоми иштирок дар муносибатҳои бо Қонуни мазкур танзимшаванда.

8) Ғайррезидентҳо - шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки резидент намебошанд.

9) Бонки ваколатдор - ташкилоти қарзии молиявӣ, ки дар асоси иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон бо аъзори хориҷӣ амалиёт анҷом медиҳад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

10) Бонки хориҷӣ - ташкилоти қарзии молиявие, ки дар давлати хориҷӣ таъсис ёфта, ҳуқуқи анҷом додани амалиёти бонкиро дорад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

11) Шартномаи аъзорӣ - қарордод (аҳд), шартномаҳои таъсисӣ, инчунин дигар ҳуҷҷатҳои, ки дар асос ва ё барои иҷрои онҳо амалиёти аъзорӣ анҷом дода мешавад.

12) хориҷ карда шуд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

13) хориҷ карда шуд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи танзими аъзор ва назорати аъзор

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи танзими аъзор ва назорати аъзор ба [Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон](#) асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

БОБИ 2. ТАНЗИМИ АЪЗОР

Моддаи 3. Мақсад, вазифа ва принципҳои танзими аъзор

1. Мақсади танзими асър ҳимояи манфиати иқтисодии давлат, амалӣ кардани сиёсати ягонаи давлатӣ оид ба асър ва таъмини устувории низоми асари кишвар мебошад.

2. Вазифаҳои танзими асър инҳоянд:

– муайян кардани соҳаи истифода ва тартиби муомилоти сарватҳои асари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– муайян кардани тартиби анҷомдиҳии амалиёти асари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– таъмини фаъолияти самаранок ва ҳамгироии иқтисоди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба иқтисоди ҷаҳонӣ.

3. Принципҳои асосии танзими асър инҳоянд:

– таъмини волоияти қонун;

– истифодаи ҳадди ақалли чораҳои маъмурий;

– роҳ надодани даҳлати беасоси мақомоти танзими асър ва назорати асър ба анҷомдиҳии амалиёти асари.

Моддаи 4. Мақомоти танзими асър

1. Мақомоти танзими асър Бонки миллии Тоҷикистон ва мақомоти дигари давлатӣ тибқи қонун ваколатдоршуда мебошанд.

2. Бонки миллии Тоҷикистон ва мақомоти дигари танзими асър мутобиқи Қонуни мазкур дар доираи ваколатҳои худ санадҳои меъёрии ҳуқуқие қабул мекунанд, ки иҷрои талаботи онҳо барои тамоми резидентҳо ва ғайрирезидентҳо ҳатмӣ мебошад.

3. Санадҳои аз ҷониби мақомоти дигари танзими асър қабулшаванда бо Бонки миллии Тоҷикистон мувофиқа карда мешаванд.

4. Бонки миллии Тоҷикистон ҳамчун мақоми давлатии танзими асър дорои вазифаҳои зерин мебошад:

– тартиби ба резидентҳо додани иҷозатномаҳо барои фаъолияти, ки бо анҷомдиҳии амалиёт бо асари хориҷӣ вобаста мебошад, муайян менамояд;

– соҳа ва тартиби истифода, муомилоти асари хориҷӣ ва коғазҳои қиматнокро бо асари хориҷӣ муайян мекунанд;

– тартиби анҷомдиҳии амалиёти асариро барои резидентҳо ва ғайрирезидентҳо, аз ҷумла барои бонкҳои ваколатдор муайян менамояд;

– шаклҳои ягонаи баҳисобгирӣ ва ҳисоботи амалиёти асари, тартиб ва мӯҳлати пешниҳоди онҳо барои резидентҳо ва ғайрирезидентҳо, аз ҷумла барои бонкҳои ваколатдор муқаррар менамояд;

– оморӣ амалиёти асариро таҳия ва нашр менамояд;

- қурби расмӣ асъори хориҷиро нисбат ба пули миллий бо мақсади баҳисобгирӣ ва пардохтҳои ҳатмӣ муайян ва эълон менамояд (*Қонуни ҶТ аз 20.06.2024 № 2075*);

- вазифаҳои дигареро, ки Қонуни мазкур ва санадҳои қонунгузори пешбинӣ намудаанд, амалӣ менамояд.

Моддаи 5. Фаъолияти, ки гирифтани иҷозатномаро талаб менамояд

1. Фаъолият оид ба анҷомдиҳии амалиёт бо асъори хориҷӣ дар асоси иҷозатномаи аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон додашаванда амалӣ карда шуда, намудҳои зеринро дар бар мегирад:

- мағозаҳои савдои бебоқ;

- хизматрасонии махсус бо асъорӣ хориҷӣ;

хориҷ карда шуд (*Қонуни ҶТ аз 20.06.2024 № 2075*);

- миёнаравӣ дар бозори байналмилалӣ асъор.

2. Тартиб ва қоидаҳои додани иҷозатнома, асосҳои рад намудан ва ё бозхондани иҷозатнома, инчунин фаъолияти дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинишуда бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар асоси онҳо қабулнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 6. Пардохти хироҷ

(*Қонуни ҶТ аз 20.06.2024 № 2075*)

Резидентҳо мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи низоми иҷозатдиҳӣ» ба буҷети давлатӣ хироҷ пардохт менамоянд (*Қонуни ҶТ аз 20.06.2024 № 2075*).

Моддаи 7. Амалиёти асъорӣ байни резидентҳо ва ғайрирезидентҳо

Амалиёти асъорӣ байни резидентҳо ва ғайрирезидентҳо бе маҳдудият анҷом дода мешавад.

Моддаи 8. Амалиёти асъорӣ байни резидентҳо

Амалиёти асъорӣ байни резидентҳо ба истисноӣ ҳолатҳои зерин манъ аст:

1) Амалиёте, ки дар он яке аз тарафҳо Бонки миллии Тоҷикистон ва ё Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

2) Амалиёте (аҳде), ки бонкҳои ваколатдор бо асъори хориҷӣ мутобиқи иҷозатномаи гирифтаашон ва ё санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ танзими асъор бо сарватҳои асъорӣ анҷом медиҳанд (*Қонуни ҶТ аз 20.06.2024 № 2075*).

3) Пардохти ҳаққи хизмати бонкҳо барои амалиёти бонкӣ, инчунин пардохти маблағи ҷаримаҳо аз рӯи шартномаҳои хизматрасонии бонкӣ бо асҳори хориҷӣ.

4) Гузоштани пасандозу амонат бо асҳори хориҷӣ аз ҷониби шахсони воқеӣ ба номи худ ва ё шахсони воқеии дигар.

5) Харид, фурӯш, додани даромад ва ё пардохти коғазҳои қиматноки бо асҳори хориҷӣ ифодаёфтаи резидентҳо ва ғайррезидентҳо.

6) Пардохт ва интиқоли маблағ аз рӯи шартномаҳои содиротӣ (воридотӣ) ҳангоми истифодаи эътиборномаҳои интиқолӣ (аккредитивҳо).

7) Ҳисоббаробаркунӣ бо резидентҳое, ки фаъолияти дар қисми 1 моддаи 5 Қонуни мазкур пешбинишударо анҷом медиҳанд.

8) Пардохти хароҷоти сафарҳои хизматӣ ба кишварҳои хориҷӣ.

9) Бо мақсадҳои хайрия интиқол ё додани сарватҳои асҳорӣ байни шахсони воқеӣ.

10) Интиқол ва ё додани (гирифтани) сарватҳои асҳорӣ ба (аз) ташкилотҳои хайриявӣ.

11) Амалиёт аз рӯи шартномаҳои экспедитсияҳои нақлиётӣ, боркашонӣ ва кироя (фрахт, чартер) ҳангоми аз ҷониби ирсолкунанда ва ё экспедитор, боркашон, кироякунанда анҷом додани хизматрасонӣ вобаста ба содир ё ворид намудани мол ва ё транзити мол ба воситаи ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз рӯи шартномаҳои суғуртаи молҳои мазкур.

12) Пардохти андоз ва пардохтҳои дигари ҳатмӣ ба буҷети ҷумҳуриявӣ, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

13) Амалиёти зерини шахсони воқеӣ:

- ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти давлатӣ ва мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ чун тўҳфа додани сарватҳои асҳорӣ;

- ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ чун тўҳфа додани сарватҳои асҳорӣ;

- ба мерос гузоштан ё ҳамчун мерос гирифтани сарватҳои асҳорӣ;

- ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз Ҷумҳурии Тоҷикистон бе кушодани суратҳисоби бонкӣ интиқол додани асҳори хориҷӣ;

- аз бонки ваколатдор харидан ва ё ба онҳо фурӯхтан, инчунин майда кардан ва иваз намудани асҳори нақди хориҷӣ (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*).

Моддаи 9. Амалиёти мубодилавӣ бо асҳори хориҷӣ

1. Бонкҳои ваколатдор амалиёти мубодилавӣ бо асҳори хориҷиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз он бе маҳдудият анҷом медиҳанд.

2. Резидентҳо ва ғайррезидентҳо амалиёти мубодилавӣ бо асъори хориҷиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон танҳо тавассути бонкҳои ваколатдор бо тартиби муқарраркардаи Бонки миллии Тоҷикистон анҷом дода метавонанд ([Қонуни ҶТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

Моддаи 10. Содиру ворид намудан, интиқол ва ирсоли сарватҳои асъорӣ

1. Ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани асъори хориҷии нақд ва коғазҳои қиматноки бо асъори хориҷӣ дар шакли ҳуҷҷатӣ ифодаёфта аз ҷониби резидентҳо ва ғайррезидентҳо бе маҳдудият бо риояи талаботи қонунгузориҳои гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

2. Ба Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол додан ва ё ирсол намудани асъори хориҷӣ ва коғазҳои қиматноки бо асъори хориҷӣ дар шакли ҳуҷҷатӣ ифодаёфта аз ҷониби шахсони воқеӣ – резидентҳо ва ғайррезидентҳо бе маҳдудият бо риояи талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

3. Ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани пули нақди миллии ва коғазҳои қиматноки бо пули миллии ифодаёфта бе маҳдудият анҷом дода мешавад.

4. Аз Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардани асъори хориҷӣ ва коғазҳои қиматноки бо асъори хориҷӣ дар шакли ҳуҷҷатӣ ифодаёфта аз ҷониби шахсони воқеӣ – резидентҳо ва ғайррезидентҳо тибқи талаботи муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон ва мақомоти гумрук анҷом дода мешавад.

5. Шахсони воқеӣ – резидентҳо ва ғайррезидентҳо ҳуқуқ доранд асъори хориҷӣ ва коғазҳои қиматноки бо асъори хориҷӣ дар шакли ҳуҷҷатӣ ифодаёфтаре, ки қаблан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид, интиқол ё ирсол шудаанд, бо риояи талаботи қонунгузориҳои гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба маблағи дар декларатсияи гумрукӣ ё ҳуҷҷати дигари тасдиқкунандаи ворид, интиқол ё ирсоли онҳо нишондодашуда аз Ҷумҳурии Тоҷикистон бароранд.

6. Аз Ҷумҳурии Тоҷикистон пули нақди миллии ва коғазҳои қиматноки бо пули миллии ифодаёфта тибқи талаботи муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон ва мақомоти гумрук бароварда мешаванд.

Моддаи 11. Суратҳисобҳои аъёрии резидентҳо

1. Резидентҳо метавонанд дар бонкҳои ваколатдор бе маҳдудият суратҳисобҳои бонкӣ (пасандозӣ, амонатӣ ва дигар)-ро бо аъёрии хориҷӣ кушоянд.

2. Резидентҳо – шахсони воқеӣ ҳисоббаробаркунии амалиёти аъёриро тавассути суратҳисобҳои дар бонкҳои ваколатдор кушодашуда, ба истиснои ҳисоббаробаркунии амалиёти аъории дар моддаи 8 Қонуни мазкур пешбинишуда, анҷом медиҳанд.

3. Резидентҳо – шахсони ҳуқуқӣ ҳисоббаробаркунии амалиёти асъориро тавассути суратҳисобҳои дар бонкҳои ваколатдор кушодашуда, ба истисноӣ ҳолатҳои дар қисми 2 моддаи 13 Қонуни мазкур пешбинишуда, анҷом медиҳанд.

4. Резидентҳо метавонанд дар бонкҳои хориҷӣ бе маҳдудият суратҳисобҳои бонкӣ (пасандозӣ, амонатӣ ва дигар) –ро кушоянд. Резидентҳое (ба истисноӣ бонкҳои ваколатдоре), ки чунин суратҳисобҳоро кушодаанд, бояд дар муддати на дертар аз даҳ рӯзи қорӣ, Бонки миллии Тоҷикистон ва мақомоти андозро оид ба кушодани онҳо огоҳ намоянд.

5. Тартиби кушодан ва пешбурди суратҳисобҳои дар моддаи мазкур зикргардида бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 12. Суратҳисобҳои аъёри ғайрирезидентҳо

1. Ғайрирезидентҳо метавонанд дар бонкҳои ваколатдор суратҳисобҳои бонкӣ (пасандозӣ, амонатӣ ва дигар) бо пули милли ва ё аъори хориҷӣ кушоянд.

2. Ғайрирезидентҳо метавонанд бе маҳдудият аъори хориҷӣ ва ё пули миллиро аз суратҳисобҳои худ дар бонкҳои хориҷӣ ба суратҳисобҳои худ дар бонкҳои ваколатдор, инчунин аз суратҳисобҳои худ дар бонкҳои ваколатдор ба суратҳисобҳои худ дар бонкҳои хориҷӣ гузаронанд.

3. Ғайрирезидентҳо метавонанд аъори хориҷиро байни худ бе маҳдудият бо риояи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон тавассути суратҳисобҳои худ дар бонкҳои ваколатдор интиқол диҳанд.

4. Тартиби кушодан ва пешбурди суратҳисобҳои дар моддаи мазкур пешбинишуда бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 13. Баргардонидани аъори хориҷӣ ва пули милли

1. Резидентҳо уҳдадоранд дар мӯҳлати пешбиниқардаи шартнома барои ба суратҳисобҳои худ дар бонкҳои ваколатдор ворид шудани дороиҳои зерин қораҳои зарурӣ андешанд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)):

– пули милли ва ё аъори хориҷӣ, ки аз қониби ғайрирезидент қиҳати пардохт барои содиқоти мол (қор ё қизматрасонӣ) ба резидент интиқол дода шудааст;

– пули милли ва ё аъори хориҷӣ, ки қиҳати пешпардохт барои ворид қардани мол (қор ё қизматрасонӣ) ба ғайрирезидент интиқол шудааст (дар қолатҳои аз қониби ғайрирезидент қисман ё қурра иқро нашудани уҳдадориҳо) ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

2. Резидентҳо ҳуқуқ доранд дар қолатҳои зерин қангоми ҳисоббаробаркунии содиқоту воридоти мол (қор ё қизматрасонӣ) ба

суратҳисобҳои худ дар бонкҳои ваколатдор пули милли ё асъори хориҷиро ворид накунад:

- ба суратҳисоби худ дар бонки хориҷӣ ё шахси сеюм ворид кардани пули милли ва ё асъори хориҷӣ барои иҷрои уҳдадориҳо мутобиқи шартномаҳои асъорӣ ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#));

- ба суратҳисоби худ дар бонки хориҷӣ ворид кардани пули милли ва ё асъори хориҷӣ барои таъмини ғайрирезидентҳои соҳтории худ дар хориҷа;

- дар ҳолати қатъи гаштани уҳдадориҳои ғайрирезидент ҳангоми ҳисоббаробаркунии мутақобилаи талабот ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#));

- қатъи гаштани уҳдадориҳои аввалии ғайрирезидент ҳангоми бо уҳдадориҳои нав ва ё тартиби дигари иҷро иваз шудани онҳо байни ҳамон як шахс ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#));

- ба шахси сеюм гузашт кардани ҳуқуқи талаб кардани иҷрои уҳдадориҳо ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#));

- гирифтани суғуртапулӣ ҳангоми ба вуҷуд омадани ҳолати суғуртавӣ аз рӯи шартномаҳои суғуртаи хавфҳои бинабар аз ҷониби ғайрирезидент иҷро нашудани уҳдадориҳо ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

3. Бонкҳои ваколатдор, ки амалиёти асъории резидентҳоро анҷом медиҳанд, бояд аз онҳо нишон додан ё аниқ кардани мӯҳлати ба суратҳисобҳои бонкӣ ворид кардани асъори хориҷиро аз рӯи шартномаи (аҳди) содироту воридоти мол (кор ё хизматрасонӣ) ҳатман талаб намоянд.

4. Резидентҳо вазифадоранд ҳангоми тағйирёбии мӯҳлати иҷрои уҳдадориҳо ё ба миён омадани ҳолатҳои, ки барои дар мӯҳлати таъиншуда ворид шудани асъори хориҷӣ ба суратҳисобҳо таъсир мерасонанд, бонки ваколатдорро огоҳ намуда, ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда ва далелҳои асоснок пешниҳод намоянд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)).

Моддаи 14. Амалиёти асъории марбут ба ҳаракати сармоя

([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#))

Амалиёти асъории марбут ба ҳаракати сармоя инҳо мебошанд:

- сармоягузории мустақим ва ё маҷмуии резидентҳо ба кишварҳои хориҷӣ;

- аз тарафи резидентҳо анҷом додани амалиёт бо коғазҳои қиматноки ҳосилавии кишварҳои хориҷӣ;

- гирифтани қарзҳои тижоратӣ аз ғайрирезидентҳо ё ба онҳо додани қарз, ки мӯҳлати пардохташон бештар аз як сол мебошад;

- кушодани суратҳисоби бонкӣ аз ҷониби резидентҳо (ба истиснои бонкҳои ваколатдор) дар бонкҳои хориҷӣ;
- аз тарафи резидентҳо харидан ва ё ба даст овардани молу мулки ғайриманқул дар хориҷа;
- амалиёти дигар, ки мутобиқи меъёрҳои байналмилалӣ ҳамчун амалиётҳои асҳории марбут ба ҳаракати сармоя эътироф карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*).

Моддаи 15. Огоҳ намудан дар бораи амалиёти асҳории марбут ба ҳаракати сармоя

1. Резидентҳо амалиёти асҳории марбут ба ҳаракати сармояро бо шарти огоҳ намудани Бонки миллии Тоҷикистон анҷом дода метавонанд.
2. Резидентҳо, аз ҷумла бонкҳои ваколатдор Бонки миллии Тоҷикистонро оид ба оғози амалиёти асҳории марбут ба ҳаракати сармоя дар муҳлати на дертар аз панҷ рӯзи корӣ аз санаи оғози иҷрои уҳдадориҳои шартномаи асҳорӣ ва ҳангоми кушодани суратҳисоб дар бонки хориҷӣ дар муҳлати на дертар аз даҳ рӯзи корӣ огоҳ месозанд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*).
3. Бонки миллии Тоҷикистон дар муҳлати на дертар аз панҷ рӯзи кори аз санаи гирифтани огоҳинома ба резидентҳо ҳуҷҷати тасдиқкунанда медиҳад.

Моддаи 16. Пешниҳоди ҳисобот, маълумот ва ҳуҷҷатҳо

1. Резидентҳо ва ғайррезидентҳое, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон амалиёти асҳорӣ анҷом медиҳанд, уҳдадоранд ба мақомоти танзими асҳор, мақомот ва агентҳои назорати асҳор ҳисобот, маълумот ва ҳуҷҷатҳоро оид ба ҳамин амалиёт бо тартиби муқарраркардаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти танзими асҳор пешниҳод намоянд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*).
2. Бонкҳои ваколатдор аз резидентҳо ва ғайррезидентҳо нишон додани мақсаду таъиноти пардохт ва интиқоли маблағи пулии марбут ба амалиёти асҳории тавассути онҳо анҷомдодашавандаро талаб менамоянд. Резидентҳо ва ғайррезидентҳо уҳдадоранд талаботи мазкурро иҷро ва инчунин ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи мақсаду таъиноти пардохт ва интиқоли маблағи пулиро пешниҳод намоянд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*).

БОБИ 3. НАЗОРАТИ АСҲОР

Моддаи 17. Мақсад ва вазифаҳои назорати асҳор

1. Мақсади назорати асър таъмин ва назорати риояи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тартиби муқарраргардидаи анҷоми амалиёти асърӣ аз ҷониби резидентҳо ва ғайрирезидентҳо мебошад.

2. Вазифаҳои назорати асър иборатанд:

- муайян кардани мувофиқати амалиёти асърӣ ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тартиби муқарраргардидаи анҷомдиҳии онҳо;
- санҷиши асоснокии пардохтҳо ва интиқолҳои марбут ба амалиёти асърӣ ва мавҷудияти ҳуҷҷатҳои зарурӣ барои анҷомдиҳии онҳо;
- санҷиши пуррагӣ ва воқеӣ будани баҳисобгирӣ ва ҳисоботдиҳии амалиёти асърӣ.

Моддаи 18. Мақомот ва агентҳои назорати асър

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон назорати асърро мақомоти назорати асър – Бонки миллии Тоҷикистон, мақомоти дигари давлатӣ дар доираи ваколатҳои бо қонунгузорӣ барои онҳо муқарраргашта ва агентҳои назорати асър анҷом медиҳанд.

2. Агентҳои назорати асър бонкҳои ваколатдор мебошанд, ки мувофиқи талаботи Қонуни мазкур ва иҷозатномаҳои гирифтаашон вазифаи назорати риояи талаботи қонунгузорӣ оид ба танзими асър ва назорати асър ва тартиби муқарраргардидаи анҷоми амалиёти асърро ба уҳдадоранд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*).

3. Агентҳои назорати асър ба Бонки миллии Тоҷикистон тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон ҳисобот пешниҳод менамоянд.

4. Мақомоти назорати асър санадҳои меъёрии ҳуқуқии назорати асърро танҳо дар ҳолатҳо ва доираи муайянкардаи қонунгузорӣ оид ба танзими асър ва назорати асър ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти танзими асър қабул карда метавонанд. Санадҳои мазкур масъалаҳои танзими асърро дар бар гирифта наметавонанд.

Моддаи 19. Ҳуқуқу уҳдадориҳои мақомот ва агентҳои назорати асър

(*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*)

1. Мақомот ва агентҳои назорати асър дар доираи ваколатҳои худ ҳуқуқдоранд:

- санҷиши риояи қонунгузорӣ оид ба танзими асър ва назорати асър ва тартиби муқарраргардидаи гузаронидани амалиёти асърро аз тарафи резидентҳо ва ғайрирезидентҳо анҷом диҳанд;
- санҷиши баҳисобгирии пурра ва воқеии гузаронидани амалиёти асрории резидентҳо ва ғайрирезидентҳоро анҷом диҳанд;

- аз резидентҳо ва ғайррезидентҳо пешниҳоди ҳуҷҷатҳо ва маълумотро оид ба гузаронидани амалиёти асҳорӣ талаб намоянд. Ҳуҷҷат ва маълумоти мазкур бояд дар давоми даҳ рӯзи корӣ аз санаи талаб кардани онҳо пешниҳод карда шаванд.

2. Мақомоти назорати асҳор дар доираи ваколатҳои худ ҳуқуқ доранд:

- ба резидентҳо ва ғайррезидентҳо барои риоя накардани талаботи қонунгузорӣ оид ба танзими асҳор ва назорати асҳор амру дастур диҳанд, ки иҷрои онҳо ҳатмӣ мебошад;

- чораҳои таъсиррасонии пешбинишудаи қонунгузорию барои риоя накардани талаботи қонунгузорию танзими асҳор ва назорати асҳор татбиқ намоянд;

- тартиби пешниҳоди ҳисоботҳо оид ба амалиёти асҳорӣ ва санҷиши масъалаҳои марбут ба риояи қонунгузорӣ оид ба танзими асҳор ва назорати асҳор ва тартиби муқарраргардидаи анҷоми амалиёти асҳорию муайян намоянд.

3. Бо мақсади амалӣ кардани назорати асҳор агентҳои назорати асҳор дар доираи ваколатҳои худ ҳангоми анҷоми амалиёти асҳорӣ метавонанд аз резидентҳо ва ғайррезидентҳо пешниҳоди ҳуҷҷатҳои зеринро талаб намоянд:

- ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти шахси воқеӣ;

- ҳуҷҷати бақайдгирии давлатии шахси воқеӣ - соҳибкори инфиродӣ;

- ҳуҷҷатҳои таъсисӣ ва бақайдгирии давлатӣ барои шахси ҳуқуқӣ;

- ҳуҷҷатҳое, ки бақайдгирии давлатии андозсупорандаро тасдиқ мекунанд;

- ҳуҷҷатҳое, ки барои анҷоми амалиёти асҳорӣ асос мебошанд, аз ҷумла шартномаҳои асҳорӣ, ваколатномаҳо, нусхаи қарорҳои мақоми идоракунии шахсони ҳуқуқӣ, ҳуҷҷатҳои иттилоотӣ оид ба натиҷаҳои савдо (музоядаҳо), ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи таҳвили (супоридани) мол (кор ё хизматрасонӣ), санадҳои дигари мақомоти давлатӣ;

- ҳуҷҷатҳое, ки аз ҷониби бонкҳои ваколатдор ба расмият дароварда мешаванд, аз ҷумла маълумотномаи суратҳисоби бонкӣ, ҳуҷҷатҳои дигаре, ки анҷоми амалиёти асҳорию тасдиқ мекунанд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#));

- ҳуҷҷатҳое, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид кардани пули милли, асҳори хориҷӣ ва дигар сарватҳои асҳорию тасдиқ мекунанд;

- иҷозатнома барои анҷом додани фаъолияти вобаста ба истифодаи сарватҳои асҳорӣ ва ё ҳуҷҷати тасдиқкунандаи Бонки миллии Тоҷикистон оид ба огоҳ намудан дар бораи огози амалиёти асҳорию марбут ба ҳаракати сармоя.

4. Агентҳои назорати асҳор уҳдадоранд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)):

- риояи қонунгузорӣ оид ба танзими асър ва назорати асърро ҳангоми аз ҷониби онҳо анҷом додани амалиёти асърӣ, аз ҷумла амалиёти бо супориши муштариён анҷомдодашаванда таъмин намоянд;

- пурра ва воқеӣ будани баҳисобгирӣ ва ҳисоботдиҳӣ оид ба амалиёти асърро таъмин намоянд;

- оид ба ҳодисаҳои риоя нашудани талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ аз ҷониби муштариён, аз ҷумла дар бораи аҳд ва амалиёти шубҳанок ҳангоми анҷоми амалиёти асърӣ аз ҷониби онҳо ба Бонки миллии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори муқовимат ба қонунигардонӣ (расмикунонӣ)-и даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузори терроризм ва маблағгузори паҳнкунии силоҳи қатли ом хабар расонанд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*);

- бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзими асър ба мақомоти назорати асър оид ба амалиёти асърӣ маълумот пешниҳод намоянд.

5. Ба бонкҳои ваколатдор ҳангоми аз ҷониби резидентҳо ва ғайррезидентҳо пешниҳод нашудани ҳуҷҷатҳои дар қисми 3 моддаи мазкур пешбинигардида ва ё пешниҳоди ҳуҷҷатҳои нодурусту безътимод, гузаронидани амалиёти асърӣ манъ аст.

6. Мақомот, агентҳои назорати асър ва шахсони мансабдори онҳо мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон уҳдадоранд сирри тиҷоратӣ, бонкӣ ва хизмати ҳангоми амалӣ кардани ваколатҳояшон маълумшударо махфӣ нигоҳ доранд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*).

7. Ҳангоми андешидани тадбирҳо ва ё иҷрои вазифаи уҳдадорихо дар самти муқовимат ба қонунигардонӣ (расмикунонӣ)-и даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузори терроризм ва маблағгузори паҳнкунии силоҳи қатли ом, ки мувофиқи қонунгузорӣ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ муқаррар шудаанд, мақомот, агентҳои назорати асър ва шахсони мансабдори онҳо барои риоя нашудани талаботи қисми 6 моддаи мазкур ҷавобгар намебошанд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*).

Моддаи 20. Ҳуқуқи уҳдадорихои резидентҳо ва ғайррезидентҳо

(*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075*)

1. Резидентҳо ва ғайррезидентҳое, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалиёти асърро анҷом медиҳанд, ҳуқуқ доранд:

- ба санадҳои санҷише, ки мақомот ва агентҳои назорати асър тартиб додаанд, шинос шуда, оид ба онҳо шарҳу эзоҳ диҳанд;

- аз рӯи қарор ва амалҳои (беамалии) мақомот, агентҳои назорати асър ва шахсони мансабдори онҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ шикоят намоянд;

- ҳуқуқҳои дигареро, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, амалӣ намоянд.

2. Резидентҳо ва ғайррезидентҳое, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалиёти асбӯро анҷом медиҳанд, уҳдадоранд ([Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2075](#)):

- ба мақомот ва агентҳои назорати асбӯ ҳамаи ҳуҷҷат ва маълумоти дархостшавандаро оид ба амалиёти асбӯӣ дар мӯҳлати муқарраркардаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намоянд;

- ба ҳисобҳои амалиёти асбӯии анҷомёфтаре пеш баранд, дар бораи онҳо ҳисобот дода, ҳифз ва нигоҳдориҳои ҳуҷҷатҳо ва маълумотҳоро на камтар аз панҷ сол аз рӯзи анҷомёбӣ таъмин намоянд;

- дастуру талаботи мақомоти назорати асбӯро оид ба бартараф намудани камбудии ошкоршуда иҷро намоянд.

БОБИ 4. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 21. Тартиби махсуси анҷомдиҳии амалиёти асбӯӣ

1. Дар ҳолати ба миён омадани таҳдид ба бехатарии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, устувориҳои низоми молиявӣ, аз ҷумла қурби пули миллӣ ба мӯҳлати на бештар аз 6 моҳ тартиби махсуси анҷомдиҳии амалиёти асбӯӣ қорӣ карда мешавад, ки тибқи он амалиёти асбӯии резидентҳо ва ғайррезидентҳо метавонад маҳдуд ё манъ карда шавад.

2. Тартиби махсуси анҷомдиҳии амалиёти асбӯӣ бо пешниҳоди Бонки миллии Тоҷикистон аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 22. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 23. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими асбӯ ва назорати асбӯ"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 ноябри соли 1995 "[Дар бораи танзими асбӯ ва назорати асбӯ](#)" (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с.1995, №21, мод.251; с.1997, № 23-24, мод.333, фасли XXXVIII; с.1998, №10, мод.119, фасли VII; с.1999, №9, мод.230; с.2002, №4, қ.1, мод.284; с.2004; №12, қ.1 мод.691; с.2007, №7, мод.676) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 24. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.
Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе,

13 июни соли 2013, № 964

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАҒОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими асър ва назорати асър"

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими асър ва назорати асър" қабул карда шавад.

2. Қарори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Оид ба мавриди амал қарор додани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими асър ва назорати асър" аз 4 ноябри соли 1995, №113 ва қарорҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с.1995, №21, мод.252; с. 1999, №9, мод.231; с.2002, №4, қ.1, мод.286; с.2004, №8-10, мод.518; с.2007, №6, мод.518) аз эътибор соқит дониста шавад.

Раиси

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ш. Зухуров

ш. Душанбе, 24 апрели соли 2013 № 1161

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ МИЛЛИИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими асър ва назорати асър"

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими асър ва назорати асър"ро баррасӣ намуда, қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими асър ва назорати асър" ҷонибдорӣ карда шавад.

Раиси

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон

М .Убайдуллоев

ш. Душанбе, 12 июни соли 2013, № 494